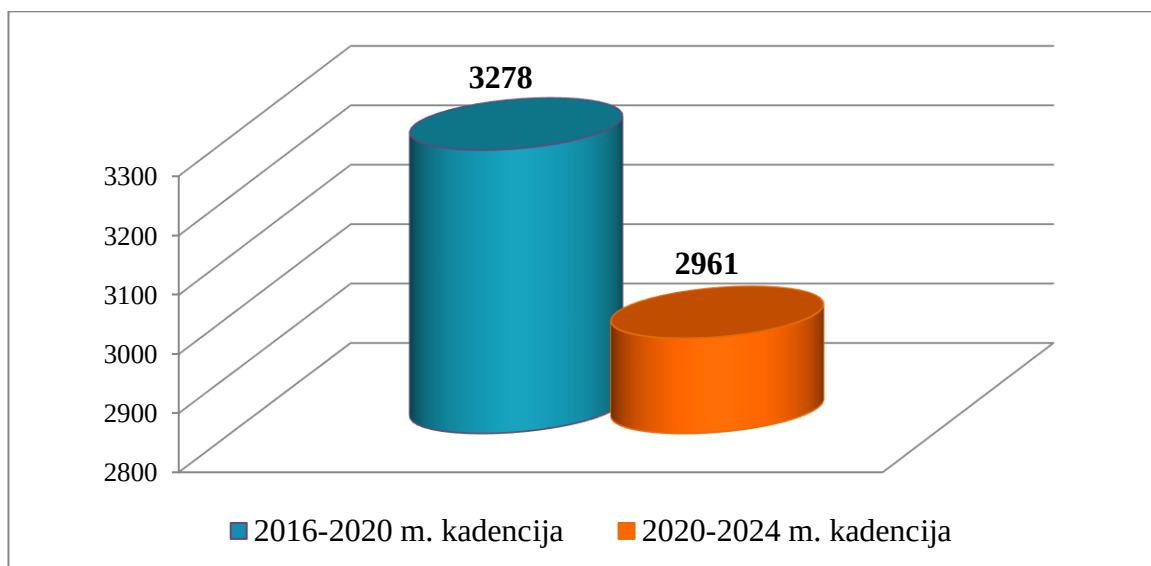

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (0 5) 209 6170 / (0 5) 209 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

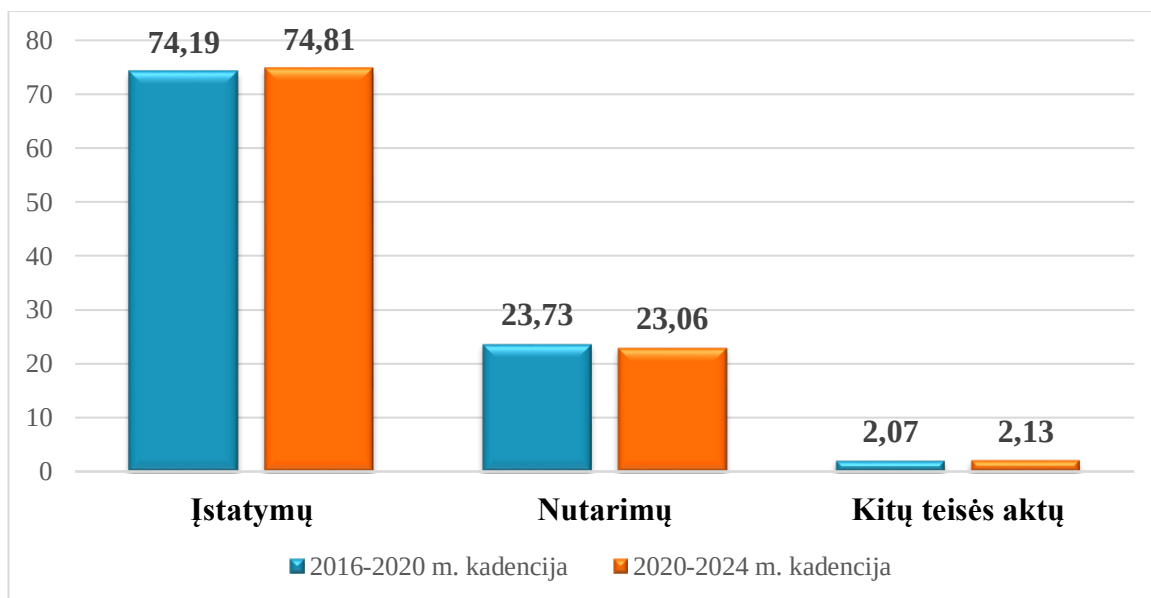
Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Posėdžių skaičius	Įstatymų skaičius	Nutarimų skaičius	Kitų teisės aktų sk.	Posėdžių skaičius	Įstatymų skaičius	Nutarimų skaičius	Kitų teisės aktų sk.
I	29	102	102	5	30	91	87	7
II	62	287	122	13	56	239	81	10
III	49	294	95	5	53	323	86	6
IV	60	322	112	8	57	385	74	13
V	60	387	116	10	46	287	87	5
VI	60	339	85	13	54	272	90	9
VII	58	285	100	2	48	245	71	6
VIII	55	416	46	12	60	373	107	7
Iš viso	433	2 432	778	68	404	2 215	683	63
		3 278				2 961		
Pokytis: (1) Surengta posėdžių: -29 (2) Priimta įstatymų: -217 (3) Priimta teisės aktu: -317								

2020–2024 m. kadencijos Seimas ne tik rečiau posėdžiavo, bet ir priėmė gerokai mažiau teisės aktų (-317) nei praėjusios kadencijos Seimas, taip pat priėmė ir mažiau įstatymų (-217) (žr. 1 lentelę, 1 pav.).

1 pav. Iš viso priimtų teisės aktų skaičius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

Tiek praėjusią, tiek ir šią kadenciją įstatymai sudarė didžiąją visų priimtų teisės aktų dalį – atitinkamai 74,19 proc. ir 74,81 proc. (žr. 2 pav.). Priimtų nutarimų kiekis abiejų kadencijų metu taip pat labai panašus, visgi šią kadenciją nežymiai mažesnis – nutarimai sudarė 23,06 proc., o praėjusią kadenciją 23,73 proc. visų priimtų teisės aktų. 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijų metu priimtų kitų teisės aktų buvo priimta kiek daugiau kaip po 2 proc.

2 pav. Seimo priimti teisės aktai, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

2020–2024 m. kadencijos Seime registruota akivaizdžiai mažiau teisės aktų projektų – net 118 teisės aktų projektų mažiau nei 2016–2020 m. Seimo kadencijoje (žr. 2 lentelę).

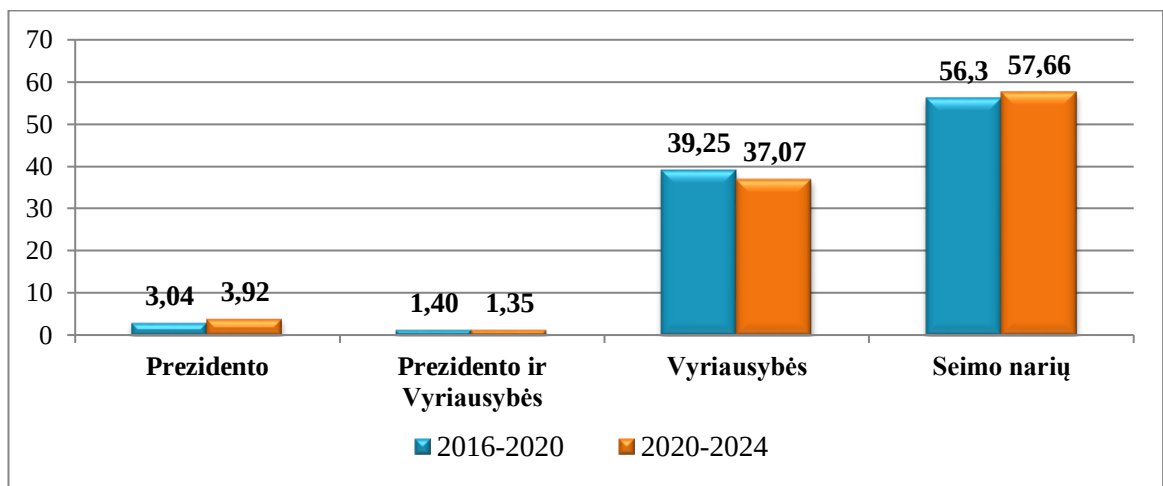
2020–2024 m. kadencijoje, kaip ir praėjusioje, daugiausiai teisės aktų projektų registravo Seimo nariai – atitinkamai 2 352 ir 2 926 projektus (šią kadenciją palyginti su praėjusia registruota 574 projektais mažiau). Visgi, nepaisant žymaus skirtumo, vertinant lyginamąją dalį nuo visų

registruotų teisės aktų projektų aspektu, matyti, kad 2020–2024 m. kadencijos Seimo narių registruotų teisės aktų projektų dalis yra beveik tokia pati (ir net kiek didesnė) kaip ir 2016–2020 m. kadencijos – atitinkamai 57,66 proc. ir 56,30 proc.

2 lentelė. Įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turinčių subjektų registruoti teisės aktų projektai

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	30	8	77	300	20	2	44	263
II	21	11	192	449	56	15	139	284
III	16	12	233	416	21	4	228	322
IV	9	13	333	404	12	8	273	307
V	20	10	326	411	12	6	234	301
VI	19	7	273	261	19	7	190	326
VII	19	8	352	391	9	4	174	273
VIII	24	4	254	294	11	9	230	276
Iš viso	158	73	2 040	2 926	160	55	1 512	2 352
	5 197				4 079			
Proc. nuo visų registr.	3,04	1,40	39,25	56,30	3,92	1,35	37,07	57,66
Pokytis: (1) Iš viso registruota projektų: -1 118 (2) Prezidento registruotų projektų: +2 (3) Prezidento ir Vyriausybės registruotų projektų: -18 (4) Vyriausybės registruotų projektų: -528 (5) Seimo narių registruotų projektų: -574								

Respublikos Prezidento teiktų teisės aktų projektų dalis šią kadenciją, palyginti su praėjusia, yra kiek didesnė – atitinkamai 3,92 proc. (160 projektų) ir 3,04 proc. (158 projektai) (žr. 3 pav.).

3 pav. Registruotų teisės aktų projektų skaičius (proc.) pagal subjektus, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

Lyginant dvi paskutines Seimo kadencijas matyti, kad **Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų šią kadenciją buvo registruota 528 projektais mažiau** nei praėjusią kadenciją, tačiau lyginamoji dalis nuo visų registruotų projektų yra panaši kaip ir praėjusios kadencijos, ir skiriasi tik apytiksliai 2 procentais – atitinkamai 37,07 proc. (1 512 projektai) ir 39,25 proc. (2 040 projektų).

Dera atkreipti dėmesį į šią kadenciją akivaizdžiai padidėjusį Vyriausybės teisės aktų leidybos iniciatyvos realizavimo efektyvumą: **iš Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų priimta 88,23 proc. projektų**, o praėjusios kadencijos atitinkamu laikotarpiu Vyriausybės parengti ir registruoti

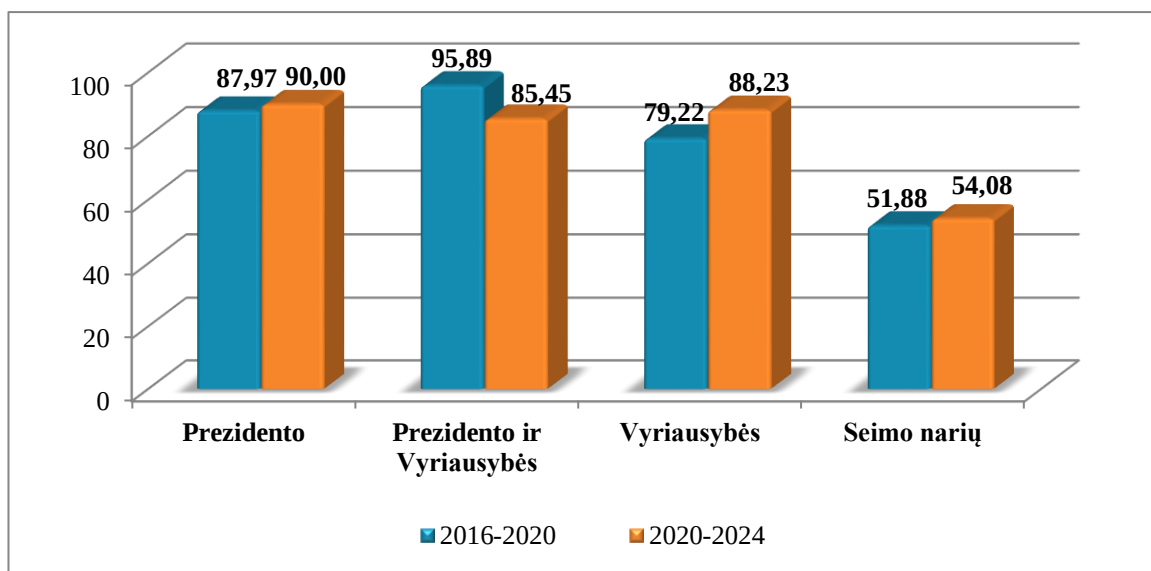
projektai sulaukė gerokai mažesnio Seimo pritarimo – priimta 79,22 proc. registruotų projektų (žr. 3 lentelę). Taigi, Vyriausybės veiklos rodiklis šiuo aspektu padidėjo net 9 proc.

**3 lentelė. Teisės aktų leidybos iniciatyvos teisės realizavimo efektyvumas
(priimta iš registruotų teisės aktų projektų)**

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	27	8	44	198	20	2	35	149
II	21	11	168	245	55	13	129	155
III	16	12	207	210	19	4	223	160
IV	8	11	307	214	11	8	258	171
V	18	10	253	225	12	5	224	169
VI	18	7	210	147	14	6	144	190
VII	13	7	272	168	6	4	171	136
VIII	18	4	155	111	7	5	150	142
Iš viso	139	70	1 616	1 518	144	47	1 334	1 272
	3 343				2 797			
	Pokytis: -546							
Proc. nuo registr.	87,97	95,89	79,22	51,88	90,00	85,45	88,23	54,08

Bene ryškiausias pastebimas pokytis matyti vertinant Prezidento kartu su Vyriausybe registruotų teisės aktų projektų realizavimą – šią kadenciją šis rodiklis sumažėjo daugiau kaip 10 proc.: jei praėjusią kadenciją 95,89 proc. projektų sulaukė pritarimo, tai šią kadenciją – 85,23 proc. projektų.

2020–2024 m. kadencijos metu Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų dalis sudarė 54,08 proc. ir tai yra beveik 2 procentais daugiau nei 2016–2020 m. kadenciją, kai šis rodiklis aptariamų aštuonių sesijų laikotarpiu buvo 51,88 proc. (žr. 4 pav.). Taigi, pagal šį kriterijų šią kadenciją Seimo narių indėlis teisėkūros procese yra nežymiai padidėjęs – kiek daugiau nei 2 proc.

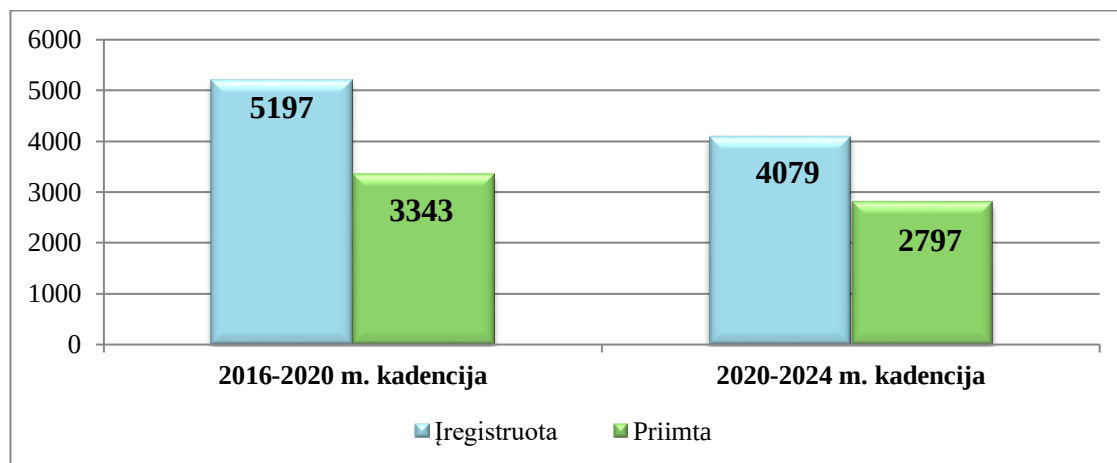

4 pav. Priimtų teisės aktų projektų skaičius nuo registruotų teisės aktų projektų skaičiaus pagal iniciatorius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Prezidento teisės aktų leidybos iniciatyvos realizavimo efektyvumas šią kadenciją palyginti su praėjusia taip pat padidėjo kiek daugiau nei 2 proc. – atitinkamai 90 proc. ir 87,97 proc.

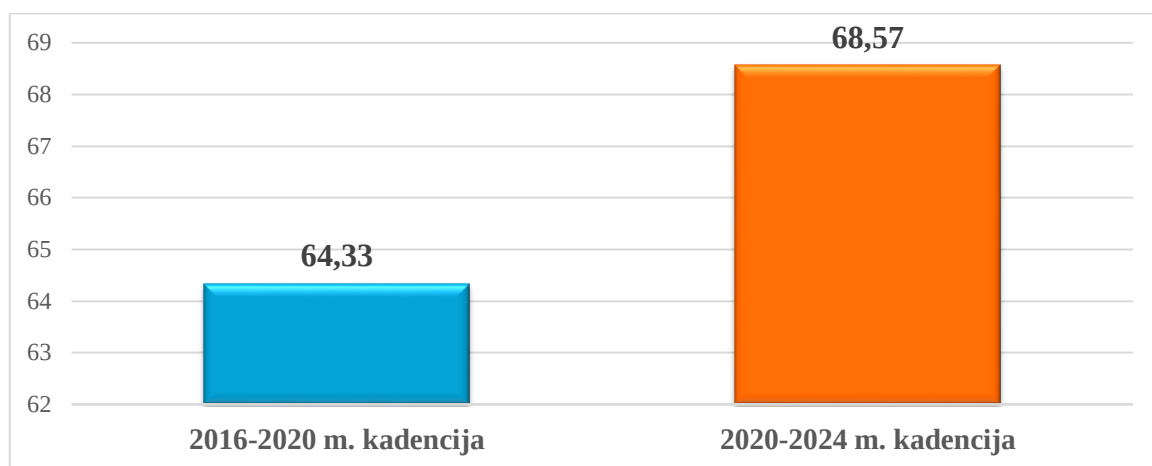
Apibendrinant teisės aktų leidybos iniciatyvos teisės realizavimo efektyvumo rodiklius pagal subjektus, matyti, kad tiek praėjusią, tiek ir šią kadenciją Seimo nariai registruoja daugiausiai teisės aktų projektų, tačiau šių projektų realizavimo efektyvumas yra pats mažiausias ir sudaro kiek daugiau nei 50 proc.

Lyginant dviejų Seimo kadencijų rodiklius ir vertinant priimtų teisės aktų projektų skaičių nuo registruotų teisės aktų skaičiaus, pažymėtina, kad 2016–2020 m. kadencijoje per aštuonias sesijas buvo registruoti 5 197 teisės aktų projektai, o priimti 3 343 projektai. 2020–2024 m. kadencijos atitinkamu laikotarpiu projektų buvo registruota net 1 118 projektais mažiau – 4 079 projektai, taip pat ir priimta 546 projektais mažiau – 2 797 projektai (žr. 5 pav.).

5 pav. Registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

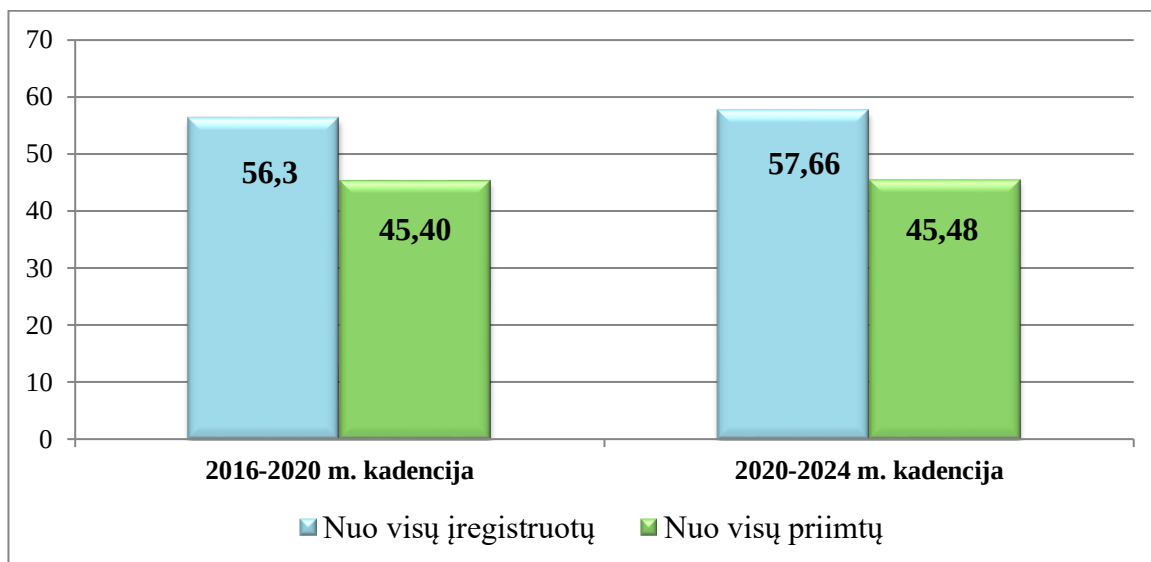
Bendra priimtų teisės aktų projektų skaičiaus dalis procentais nuo registruotų teisės aktų projektų skaičiaus 2016–2020 m. kadencijoje sudaro 64,33 proc., o 2020–2024 m. kadencijoje šis rodiklis išauga daugiau kaip 4 proc. ir sudaro 68,57 proc. Vertinant dviejų Seimo kadencijų analizuojamų laikotarpių teisės aktų projektų realizavimo rodiklius, matyti, kad 2020–2024 m. kadencijos Seime priimtų teisės aktų projektų dalis padidėjo – teisėkūros procesas tapo konstruktyvesnis (žr. 6 pav.).

6 pav. Priimtų teisės aktų projektų dalis procentais nuo registruotų projektų, 2016–2020 ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

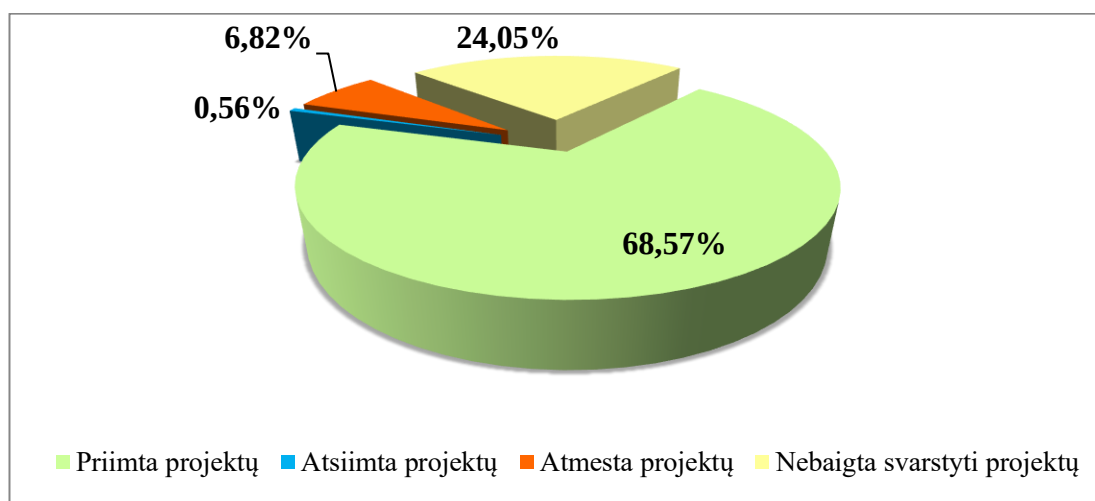
Vertinant Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičių nuo visų registruotų teisės aktų skaičiaus, matyti, kad 2020–2024 m. kadenciją, palyginti su 2016–2020 m. kadencija, šis rodiklis yra nežymiai didesnis – atitinkamai 57,66 proc. ir 56,30 proc.

Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičiaus dalis nuo visų priimtų projektų skaičiaus tiek šią kadenciją, tiek praėjusią yra beveik vienoda – atitinkamai 45,48 proc. ir 45,40 proc. (žr. 7 pav.).

7 pav. Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičius nuo visų registruotų ir visų priimtų teisės aktų, 2016–2020 ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

2020–2024 m. kadencijoje per aštuonias sesijas iš visų 4 079 registruotų teisės aktų projektų 68,57 proc. projektų buvo priimta, 6,82 proc. – atmesta, 0,56 proc. – atsiimta ir 24,05 proc. projektų nebaigta svarstyti (žr. 8 pav.).

8 pav. Respublikos Prezidento, Vyriausybės ir Seimo narių registruoti teisės aktų projektai, 2020–2024 m. kadencijos Seimas, I–VIII sesijos (iš viso registruoti 4 079 projektai)

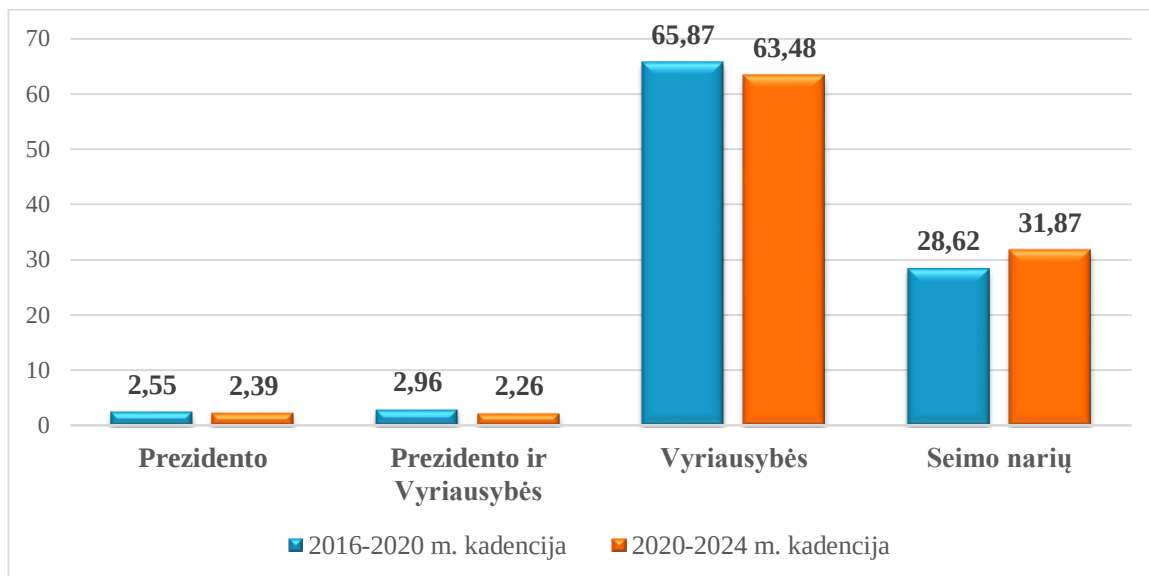
2020–2024 m. kadencijoje daugiausiai priimtų įstatymų inicijavo Vyriausybė – 63,48 proc., praėjusioje taip pat daugiausia – 65,87 proc. (rodiklio mažėjimas – 2,39 proc.). Seimo nariai šios kadencijos aptariamam laikotarpiu inicijavo 31,87 proc. visų priimtų įstatymų, ir tai yra 3,25 proc. daugiau nei praėjusią kadenciją, kai jie inicijavo 28,62 proc. priimtų įstatymų (žr. 4 lentelę).

Vertinant abiejų kadencijų pirmų keturių sesijų rodiklius, Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis 2020–2024 m. kadenciją sudarė tik 1,28 proc., o 2016–2020 m. kadencijos atitinkamu laikotarpiu indėlis buvo triskart didesnis – 3,98 proc. visų priimtų įstatymų.

4 lentelė. Priimta įstatymų pagal įstatymų projektų iniciatorius

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	0	8	40	54	1	2	56	32
II	21	8	172	86	4	10	140	85
III	16	11	176	91	1	7	231	84
IV	3	13	246	60	2	7	264	112
V	2	10	235	140	41	5	178	63
VI	6	10	248	75	1	7	157	107
VII	8	7	181	89	1	6	146	92
VIII	6	5	304	101	2	6	234	131
Iš viso	62	72	1 602	696	53	50	1 406	706
	2 432				2 215			
Proc. nuo visų priimtų	2,55	2,96	65,87	28,62	2,39	2,26	63,48	31,87

Visgi, po aštuonių sesijų šie rodikliai beveik suvienodėjo: 2020–2024 m. kadencijos aptariamam laikotarpiu Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis yra 2,39 proc., ir tai yra tik vos mažiau nei praėjusios kadencijos atitinkamu laikotarpiu – 2,55 proc. visų priimtų įstatymų (žr. 9 pav.).

9 pav. Priimta įstatymų pagal projektų iniciatorius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Taip pat pastebėtina, kad šią kadenciją palyginti su praėjusia sumažėjo Prezidento ir Vyriausybės registruotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis – atitinkamai 2,26 proc. ir 2,96 proc.

Taigi, tiek 2020–2024 m. kadencijoje, tiek 2016–2020 m. kadencijoje įstatymų leidybos procese akivaizdžiai dominuoja Vyriausybė.

Atkreiptinas dėmesys, kad aptariamam aspektui šią kadenciją palyginti su praėjusia, sumažėjo tiek Prezidento, tiek Prezidento ir Vyriausybės, tiek Vyriausybės indėlis, o Seimo narių indėlis padidėjo (3,25 proc.).

Apžvelgiant dviejų paskutinių Seimo kadencijų teisėkūros veiklą originalių įstatymų ir naujos redakcijos įstatymų („įstatymo pakeitimo įstatymo“) priėmimo aspektu, matyti, kad tiek 2020–2024 m. kadencijos, tiek 2016–2020 m. kadencijos aptariamam laikotarpiu buvo priimtas panašus skaičius originalių įstatymų – atitinkamai 68 ir 60 įstatymų, visgi naujos redakcijos įstatymų šią kadenciją priimta mažiau nei praėjusią – atitinkamai 87 ir 104 įstatymai (žr. 5 lentelę).

Šios kadencijos aštuonių sesijų metu priimti originalūs įstatymai sudaro 3,07 proc. visų priimtų įstatymų, naujos redakcijos įstatymai sudaro 3,93 proc. visų priimtų įstatymų.

Būtina pažymėti, kad oficialios statistikos apie Seimo priimtus originalius ir naujos redakcijos įstatymus nėra. Problema yra ta, kad Teisės aktų registre, statistinių duomenų bazėje, įstatymams nėra priskiriami požymiai, pagal kuriuos būtų galima identifikuoti tam tikros rūšies įstatymus, todėl, atsižvelgiant į tai, galimos statistinės informacijos tam tikros paklaidos¹.

Atkreiptinas dėmesys, kad skaičiuojant originalius įstatymus nebuvo skaičiuoti įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymai, ratifikavimo, denonsavimo įstatymai ir pan.

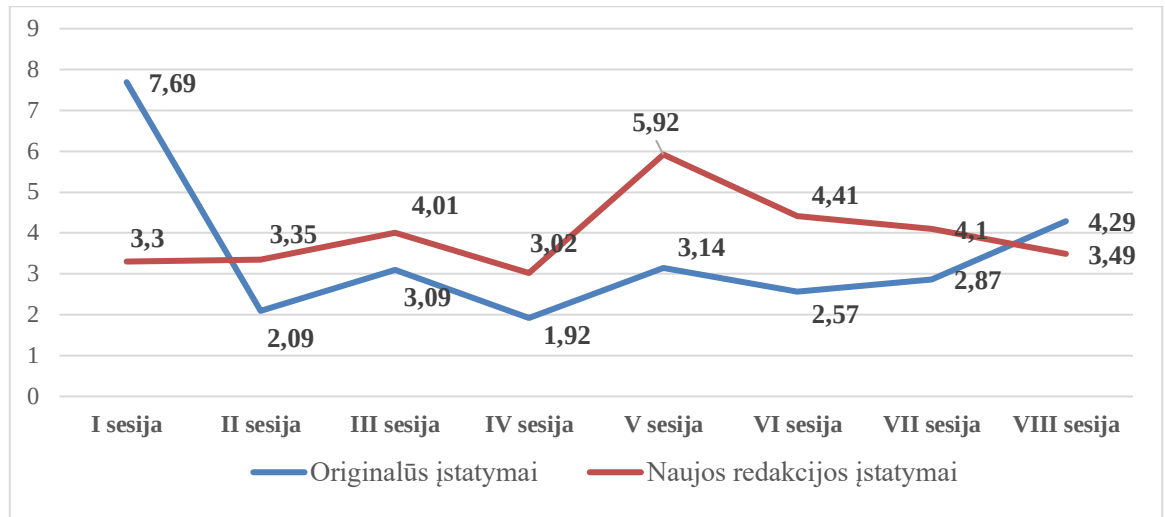
5 lentelė. Originalūs ir naujos redakcijos įstatymai, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos I–VIII sesijos

Sesija	2016–2020 m. kadencija			2020–2024 m. kadencija		
	Priimta įstatymų	Originalūs įstatymai	Naujos redakcijos įstatymai	Priimta įstatymų	Originalūs įstatymai	Naujos redakcijos įstatymai
I	102	5	4	91	7	3
II	287	6	12	239	5	8
III	294	7	12	323	10	13
IV	322	9	24	385	7	11
V	387	8	17	287	9	17
VI	339	7	10	272	7	12
VII	285	7	8	245	7	10
VIII	416	11	17	373	16	13
Iš viso	2 432	60	104	2 215	68	87
Proc. nuo visų priimtų įstatymų		2,47	4,28		3,07	3,93

Atkreiptinas dėmesys į 2020–2024 m. kadencijos paskutinę sesiją, kurios metu buvo priimta net 16 originalių įstatymų – tai didžiausias rodiklis vertinant abiejų Seimo kadencijų sesijų teisėkūros rodiklius šiuo aspektu. Originalių ir naujos redakcijos įstatymų kiekvieną sesiją priimama palyginti nedaug. Kiek išskirtinė yra šios kadencijos I sesija, kai priimti originalūs įstatymai sudarė net 7,69 proc. visų sesijos metu priimtų įstatymų (žr. 10 pav.).

Visgi, II sesijos metu tokių įstatymų gerokai sumažėjo (2,09 proc.), o IV sesijos metu jie tesudarė tik 1,92 proc. Paskutinės VIII sesijos metu originalių įstatymų dalis sudaro 4,29 proc. visų sesijos metu priimtų įstatymų – tai yra antras rodiklis lyginant aštuonias sesijas.

¹ Paieška atlikta 2024 m. rugpjūčio 28 d. Teisės aktų registre pagal Seimo kadencijų sesijas. Originalių įstatymų paieška vykdyta lauke „Žodžiai pavadinime“ uždavus sąlygą „Be šių žodžių“ ir nurodžius raktinius žodžius: straips*, papild*, pakeitim*, ratifikav*, teisės akto rūšis – „Įstatymas“. Naujos redakcijos įstatymų paieška vykdyta lauke „Žodžiai pavadinime“ uždavus sąlygą „Be šių žodžių“ ir nurodžius raktinį žodį straips*, lauke „Žodžiai tekste“ uždavus sąlygą „Tiksli frazė“ ir nurodžius žodžių junginį „nauja redakcija“, teisės akto rūšis – „Įstatymas“.

10 pav. Originalūs ir naujos redakcijos įstatymai. Santykis procentais palyginti su priimtų įstatymų skaičiumi, 2020–2024 m. kadencijos I–VIII sesijos

Dera pastebėti, kad rudens sesijų metu įprastai yra priimami ateinančių metų privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo, valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto kitų metų rodiklių patvirtinimo, ateinančių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymai, rudens sesijos metu priimamas ir valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo ateinančiais metais, įstatymas.

Skubos ir ypatingos skubos tvarka I–VIII sesijų laikotarpiu priimtų teisės aktų dalis nuo visų priimtų teisės aktų šioje kadencijoje akivaizdžiai sumažėjo palyginti su praėjusia kadencija (žr. 6 lentelę). 2016–2020 m. kadencijoje aptariamu laikotarpiu iš viso buvo priimti 3 278 teisės aktai, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai (įstatymai, nutarimai bei ratifikavimo dokumentai) sudarė 21,04 proc. (690 teisės aktų). 2020–2024 m. kadencijos I–VIII sesijų metu iš viso buvo priimtas 2 961 teisės aktas, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai sudarė jau tik 14,25 proc. (422 teisės aktai) nuo visų priimtų teisės aktų (žr. 11 pav.).

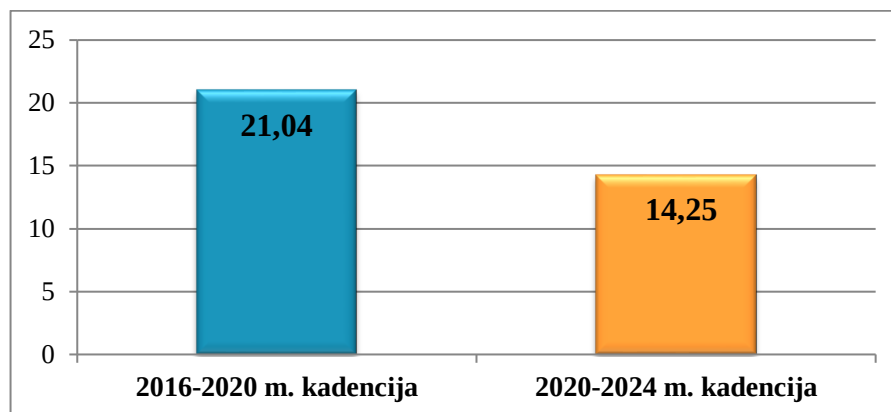
6 lentelė. Teisės aktų priėmimas ypatingos skubos ir skubos tvarka

Sesija	2016–2020 m. kadencija						2020–2024 m. kadencija					
	Įstatymai		Nutarimai		Ratifikavimo dokumentai		Įstatymai		Nutarimai		Ratifikavimo dokumentai	
	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST
I	12	17	51	0	5	0	1	30	0	0	0	0
II	32	76	17	3	1	0	11	46	1	2	0	1
III	68	29	28	0	8	0	2	48	1	0	0	2
IV	17	62	10	0	9	0	5	65	5	0	0	2
V	22	88	14	0	8	0	1	60	1	0	0	0
VI	0	40	2	0	2	0	0	85	0	1	0	1
VII	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0
VIII	49	22	1	1	0	0	0	26	0	0	0	0
Suma	200	334	123	4	33	0	20	385	8	3	0	6
Iš viso	534		127		33		405		11		6	
% nuo priimtų t. aktų	16,29		3,87		1,01		13,68		0,37		0,20	
Pokytis: (1) Įstatymų priimta: -89 (2) Nutarimų priimta: -116 (3) Ratifikavimo dokumentų priimta: -27												

Paiškinimai: „YST“ – ypatingos skubos tvarka, „ST“ – skubos tvarka.

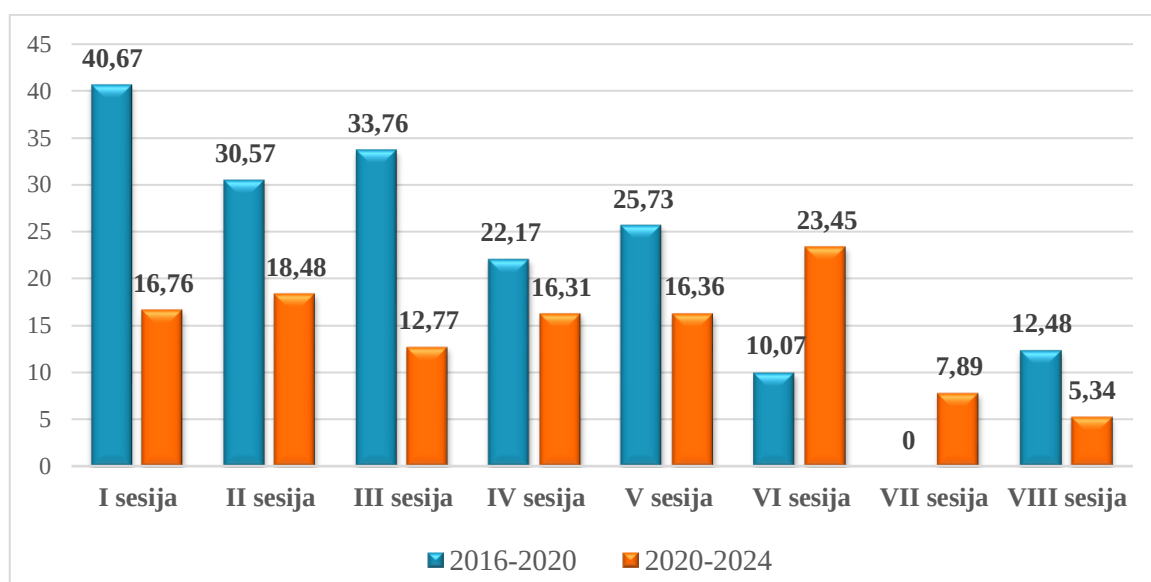
Skubos ir ypatingos skubos priimtų įstatymų dalis praėjusią kadenciją sudarė 16,29 proc., o šią – 13,68 proc. (čia neskaičiuojami ratifikavimo dokumentai – 2016–2020 m. kadenciją tokiu būdu jų priimta 1,01 proc., o šią – tik 0,20 proc.). Skubos ir ypatingos skubos tvarkos taikymas priimant nutarimus praėjusios kadencijos metu buvo nepalyginti dažnesnis nei šios kadencijos metu – atitinkamai 3,87 proc. ir 0,37 proc. (žr. 6 lentelę).

Atkreiptinas dėmesys į įstatymų priėmimą ypatingos skubos tvarka: praėjusios kadencijos metu tokia tvarka buvo priimta 200 įstatymų, o šią net 10 kartų mažiau – tik 20.

11 pav. Priimtų teisės aktų, priimtų ypatingos skubos ir skubos tvarka, skaičius procentais palyginti su visų priimtų teisės aktų skaičiumi

Vertinant paskutinių dviejų Seimo kadencijų I–VIII sesijų metu taikytos tokios tvarkos statistiką, matyti, kad ypatingos skubos ir skubos tvarka priimtų teisės aktų lyginamoji dalis šią kadenciją palyginti su praėjusią yra gerokai mažesnė. (žr. 12 pav.). Ypatingos skubos ir skubos tvarka priimtų teisės aktų lyginamoji dalis I–VIII sesijų metu didžiausia buvo 2016–2020 m. kadencijos I sesijoje – tokie teisės aktai sudarė net 40,67 proc., o 2020–2024 m. kadencijos I sesijoje – tik 16,76 proc.

12 pav. 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijų Seime ypatingos skubos ir skubos tvarka svarstytų ir priimtų teisės aktų skaičius, palyginti su visų priimtų teisės aktų skaičiumi (pagal sesijas, proc.)

2020–2024 m. kadencijos VIII sesijoje priimant teisės aktus ypatingos skubos ir skubos tvarka taikyta 5,34 proc. teisės aktų – tai yra mažiausias toks rodiklis šią kadenciją.

Atkreiptinas dėmesys į 2016–2020 m. VII sesiją, kai ypatingos skubos ir skubos tvarka išvis nebuvo taikyta (šios kadencijos VII sesijoje – 7,89 proc.). Toks ryškus ypatingos skubos ir skubos tvarkos taikymo pokytis sietinas su Konstitucinio Teismo 2019 m. balandžio 18 d. nutarimu dėl Miškų įstatymo pakeitimo ir Seimo statuto atitikties Konstitucijai, kuriame išaiškintos įstatymų leidybos procedūros, be kita ko, ir įstatymų svarstymo ypatingos skubos tvarka².

Atskirai pažvelgtina į įstatymų ir nutarimų, šią kadenciją priimtų ypatingos skubos tvarka, skaičius pagal iniciatorius (žr. 7 lentelę).

Vertinant 2020–2024 m. Seimo kadencijos įstatymų ir nutarimų, I–VIII sesijų laikotarpiu svarstytų ir priimtų ypatingos skubos tvarka, skaičių pagal iniciatorius, matyti, kad šiuo aspektu Vyriausybė inicijavo kur kas didesnį skaičių įstatymų, priimtų ypatingos skubos tvarka nei Seimas (Seimo nariai) – atitinkamai 16 (80 proc.) ir 4 (20 proc.).

Svarstant nutarimų projektus Prezidentas ypatingos skubos tvarkos taikymą inicijavo 6 kartus, Seimo nariai – 2, o Vyriausybė – nė karto.

7 lentelė. Įstatymų ir nutarimų, priimtų ypatingos skubos tvarka, skaičius pagal iniciatorius, 2020–2024 m. kadencija*

Sesija	Prezidentas		Vyriausybė		Seimo nariai	
	Įstatymų	Nutarimų	Įstatymų	Nutarimų	Įstatymų	Nutarimų
I	0	0	0	0	1	0
II	0	0	11	0	0	1
III	0	1	1	0	1	0
IV	0	5	4	0	1	0
V	0	0	0	0	1	1
VI	0	0	0	0	0	0
VII	0	0	0	0	0	0
VIII	0	0	0	0	0	0
Suma	0	6	16	0	4	2
Proc. pagal t. akto rūšį	0	75,0	80,0	0	20,0	25,0
Iš viso	6		16		6	

* Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko arba Seimo Pirmininką pavaduojančio jo pavaduotojo, arba Vyriausybės motyvuotu teikimu įstatymų ir Seimo nutarimų projektai gali būti svarstomi *ypatingos skubos tvarka* (LR Seimo Statuto 164 str. 1 d.). Lentelėje neįtraukti ypatingos skubos tvarka priimti ratifikavimo dokumentai.

Dera pažymėti, kad 2020–2024 m. kadencijos VI–VIII sesijų metu priimant teisės aktus ypatingos skubos tvarka išvis nebuvo taikyta.

² Dėl Lietuvos Respublikos Miškų įstatymo nr. I-671 2, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 164 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai: <https://www.lrkt.lt/lt/teismo-aktai/paieska/135/ta1926/content>

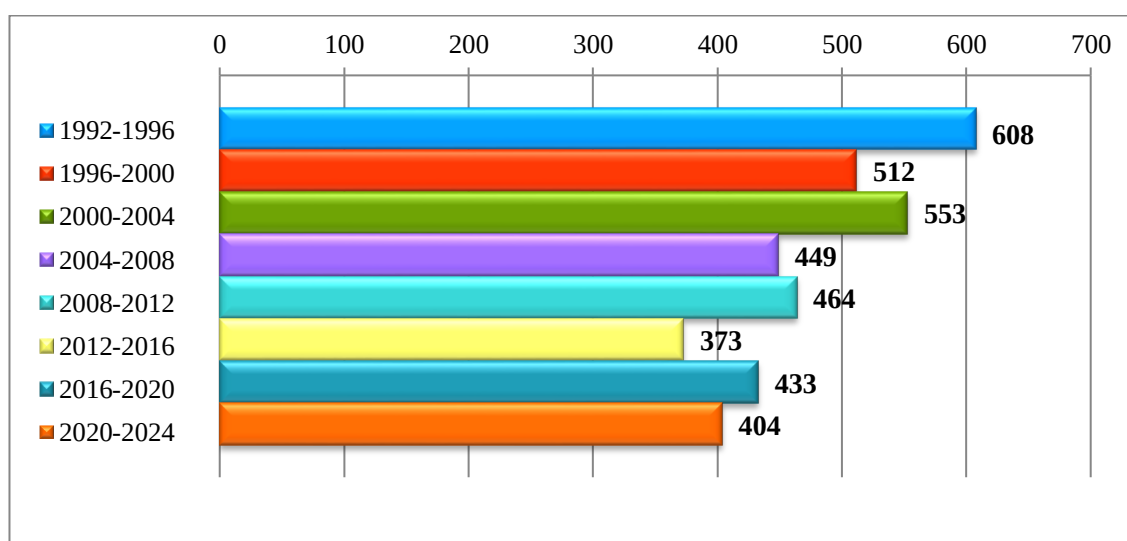
II. Seimo veiklos rodiklių palyginimas: 1992–1996, 1996–2000, 2000–2004, 2004–2008, 2008–2012, 2012–2016, 2016–2020 ir 2020–2024 m. kadencijos

Lyginant visų Seimo kadencijų (1992–2024 m. laikotarpio) teisėkūros statistiką, pažymėtina, kad dažniausiai posėdžiavo 1992–1996 m. kadencijos Seimas, per aštuonias sesijas rinkęsis į 608 posėdžius (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Seimo kadencijų veiklos I–VIII sesijų laikotarpiu teisėkūros srityje palyginimas

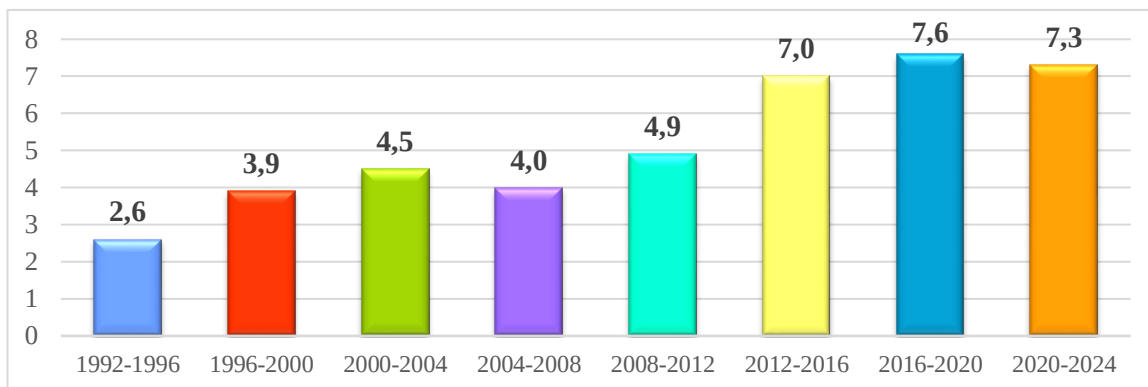
Seimo kadencija	Registruotų projektų skaičius	Priimtų teisės aktų skaičius	Priimtų įstatymų skaičius	Įstatymų, svarstytų ypatingos skubos tvarka, skaičius	Posėdžių skaičius	Įstatymai, svarstyti ypatingos skubos tvarka, proc.	Priimta per posėdį	Priimtų projektų skaičius	Priimta projektų, proc.
1992–1996	2 649	1 562	940	151	608	16,1	2,6	1 853	70,0
1996–2000	2 848	1 972	1 473	351	512	23,8	3,9	2 148	75,4
2000–2004	3 866	2 480	1 779	468	553	26,3	4,5	2 727	70,5
2004–2008	3 373	1 779	1 078	265	449	24,6	4,0	2 071	61,4
2008–2012	4 804	2 273	1 605	854	464	53,2	4,9	2 481	51,6
2012–2016	4 716	2 611	1 948	722	373	37,1	7,0	2 568	54,5
2016–2020	5 197	3 278	2 432	200	433	8,2	7,6	3 343	64,3
2020–2024	4 079	2 961	2 215	20	404	0,9	7,3	2 797	68,6

Paskutinės, 2020–2024 m., kadencijos Seimas į posėdžius rinkosi 404 kartus – tai yra vienas iš mažiausių rodiklių šiuo aspektu vertinant visas aštuonias kadencijas. Rečiau posėdžiavo tik 2012–2016 kadencijos Seimas, į posėdžius rinkęsis 373 kartus (žr. 13 pav.).

13 pav. Posėdžių skaičius per I–VIII sesijas, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

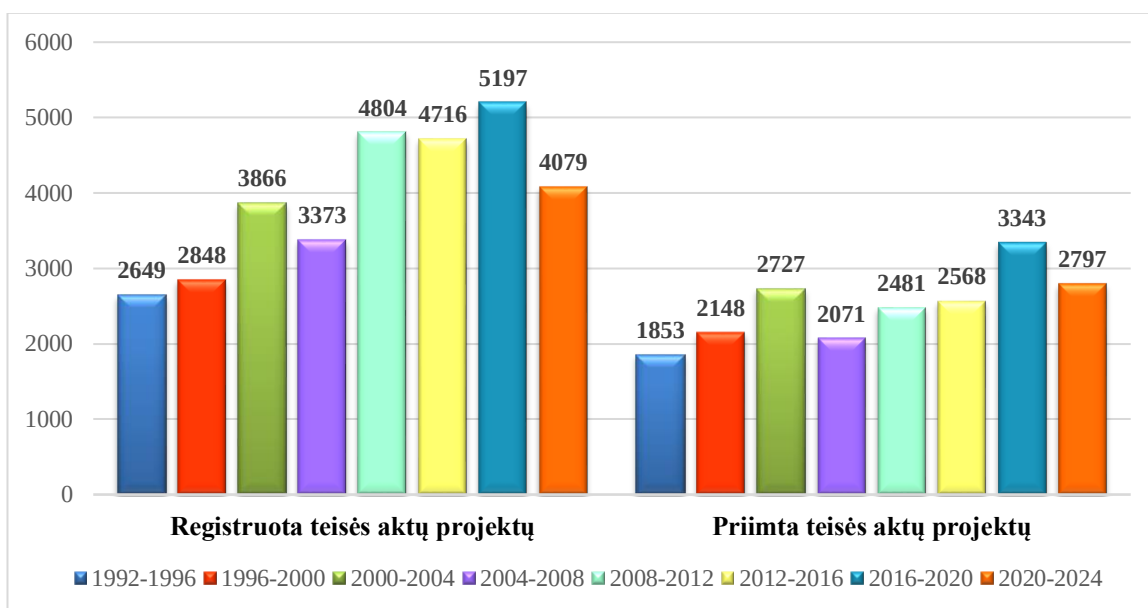
Vertinant visų Seimo kadencijų analizuojamu laikotarpiu veiklos rodiklius pagal vidutiniškai priimtų teisės aktų per posėdį skaičių, matyti ryški tokio rodiklio didėjimo tendencija (žr. 14 pav.). Pats produktyviausias yra 2016–2020 m. kadencijos Seimas: vieno posėdžio metu priėmė vidutiniškai 7,6 teisės aktus. 2020–2024 m. kadencijos Seimas taip pat pakankamai produktyvus – priimti vidutiniškai 7,3 teisės aktai per posėdį, ir vertinant visas aštuonias Seimo kadencijas tai yra antras rodiklis pagal rezultatyvumą. 1992–1996 m. kadencijos Seimo produktyvumas – mažiausias: priimti vidutiniškai 2,6 teisės aktai per posėdį.

14 pav. Priimta teisės aktų per posėdį, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos, I–VIII sesijos

Analizuojant Seimo veiklą registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičiaus aspektu, matyti, kad aktyviausiai dirbo 2016–2020 m. kadencijos Seimas – registruoti net 5 197 teisės aktų projektai, iš jų buvo priimti 3 343 projektai (žr. 15 pav.). Panašaus aktyvumo buvo ir 2008–2012 m. bei 2012–2016 m. kadencijų Seimas, registravęs atitinkamai 4 804 ir 4 716 teisės aktų projektus, o iš jų atitinkamai priėmęs 2 481 ir 2 568 projektus. Šios, 2020–2024 m., kadencijos Seimas registravo 4 079 teisės aktų projektus, o priėmė 2 797 projektus (tai antras rodiklis pagal rezultatyvumą).

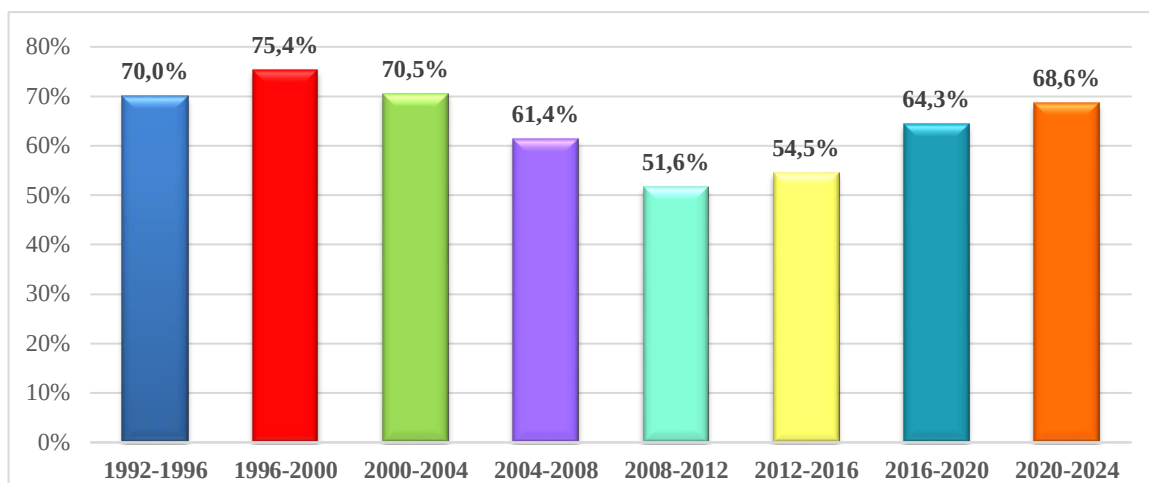
Mažiausiai projektų registruota 1992–1996 m. Seimo kadencijoje – 2 649 projektai, jos metu mažiausiai projektų ir priimta – 1 853.

15 pav. Registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičius, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

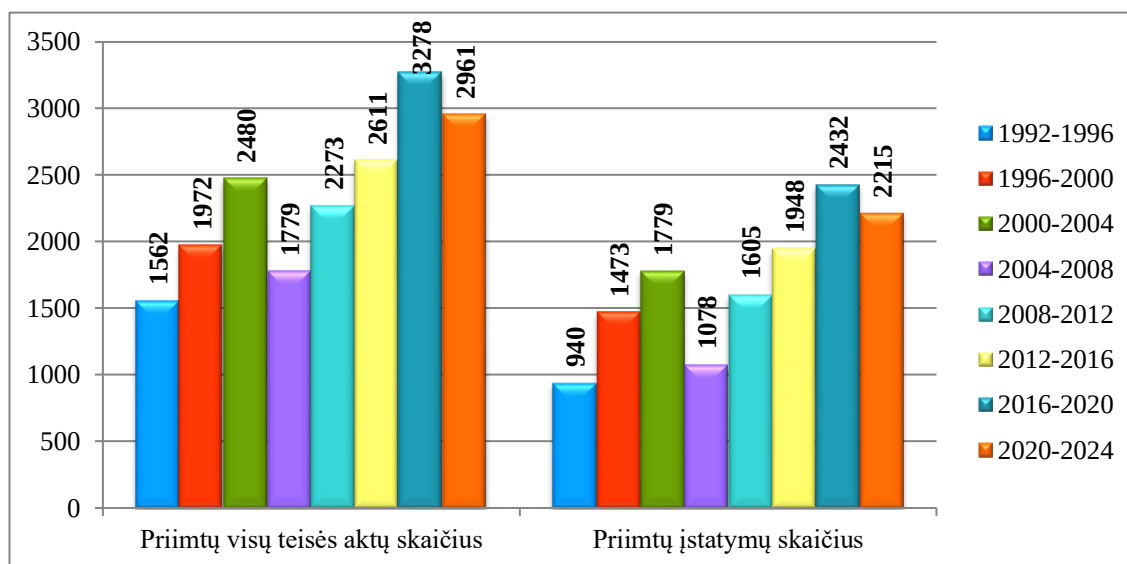
Nepaisant to, kad 2016–2020 m. Seimo kadencijoje per aštuonias sesijas teisės aktų projektų buvo registruota daugiausia palyginti su kitų Seimo kadencijų atitinkamu laikotarpiu, jų realizavimo

efektyvumo rodiklis yra vienas iš mažesnių ir sudaro 64,3 proc. 2020–2024 m. kadencijos Seimo teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas sudaro 68,6 proc. Didžiausias teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas buvo 1996–2000 m. – 75,4 proc. 70 proc. riba buvo perkopta ir 1992–1996 m. bei 2000–2004 m. kadencijų metu – atitinkamai 70 proc. ir 70,5 proc. (žr. 16 pav.).

16 pav. Priimta teisės aktų projektų palyginti su registruotais projektais, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos (I–VIII sesijos, proc.)

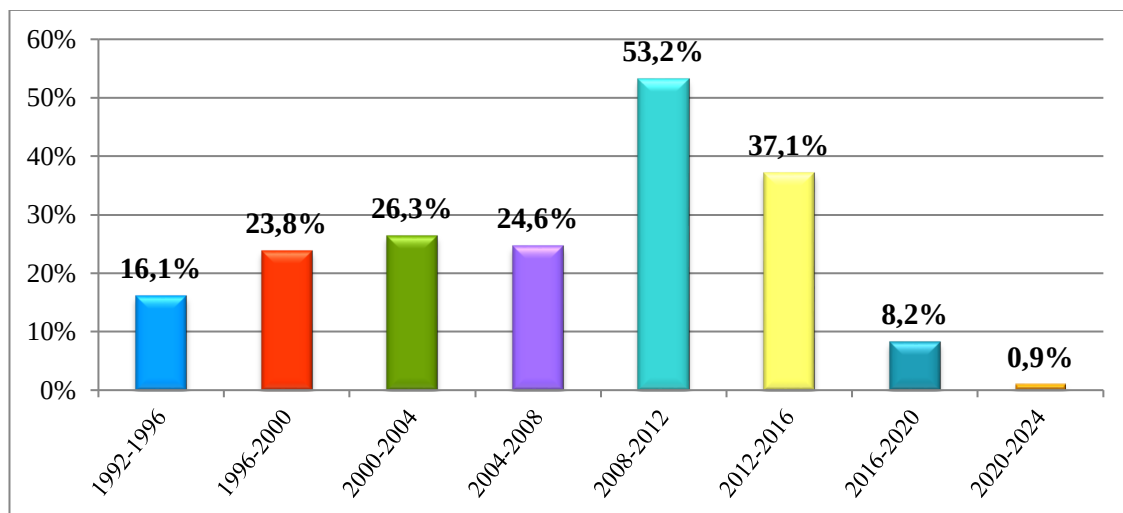
Vertinant 1992–2024 m. laikotarpio kadencijų Seimo veiklą I–VIII sesijų metu priimtų visų teisės aktų ir priimtų įstatymų skaičiaus aspektu, matyti, kad daugiausiai teisės aktų buvo priimta praėjusios, 2016–2020 m., kadencijos metu – 3 278, o šios kadencijos metu kiek mažiau – 2 961 teisės aktas (antras rodiklis pagal produktyvumą). Mažiausiai teisės aktų priimta 1992–1996 m. kadencijoje – 1 562 (žr. 17 pav.).

17 pav. Bendras priimtų visų teisės aktų ir priimtų įstatymų skaičius, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Lyginant priimtų įstatymų skaičių atitinkamu Seimo kadencijų laikotarpiu (I–VIII sesijos), mažiausiai įstatymų priimta 1992–1996 m. Seimo kadencijoje – 940 įstatymų, o daugiausia priimta 2016–2020 m. kadenciją: I–VIII sesijų metu priimta 2 434 įstatymai. Šios kadencijos rodiklis yra panašus į praėjusios – priimta 217 įstatymų mažiau, t. y. 2 215 įstatymų (žr. 17 pav.).

Vertinant visų aštuonių apžvelgiamų Seimo kadencijų rodiklius, ypatingos skubos tvarka priimtų įstatymų (kartu su ratifikaciniais įstatymais) skaičius procentais palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi 2020–2024 m. kadencijoje sudaro tik 0,9 proc., ir tai yra pats mažiausias rodiklis. Kitas mažiausias toks rodiklis yra praėjusios kadencijos – tokia tvarka taikyta 8,26 proc. Visų kitų kadencijų metu šis rodiklis viršijo 10 proc. Daugiausiai tokia tvarka priimtų įstatymų buvo 2008–2012 m. kadencijoje – 53,2 proc. (žr. 18 pav.).

18 pav. Ypatingos skubos tvarka priimtų įstatymų skaičius procentais, palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Apibendrinimas

1. 2020–2024 m. kadencijos Seimas aptariamam laikotarpiui (I–VIII sesijos) priėmė 2 961 teisės aktus, t. y. net 317 teisės aktų mažiau nei 2016–2020 m. kadencijos atitinkamam laikotarpiui (3 278). **Šią kadenciją priimta 2 215 įstatymų** (217 įstatymų mažiau nei 2016–2020 m. kadencijos atitinkamam laikotarpiui) – tai antras rodiklis lyginant aštuonių kadencijų atitinkamus duomenis. Tiek šioje, tiek ir praėjusioje kadencijoje **įstatymai sudarė didžiąją visų priimtų teisės aktų dalį** – atitinkamai 74,81 proc. ir 74,19 proc.
2. 2020–2024 m. kadencijos Seimas per aštuonias sesijas rinkosi į 404 posėdžius – tai yra vienas iš mažiausių rodiklių šiuo aspektu vertinant visas aštuonias kadencijas. Rečiausiai posėdžiavo 2012–2016 m. kadencijos Seimas, į posėdžius rinkęsis 373 kartus. Visgi, šios kadencijos Seimas yra labai produktyvus – **priimti vidutiniškai 7,3 teisės aktai per posėdį – tai antras rodiklis pagal produktyvumą** lyginant visas Seimo kadencijas šiuo aspektu. Atkreiptinas dėmesys, kad, vertinant Seimo veiklą 1992–2024 m. laikotarpiu, paskutinių trijų kadencijų Seimo produktyvumas yra didžiausias – per posėdį priimami vidutiniškai daugiau kaip 7 teisės aktai, tad galima justti Seimo veiklos konstruktyvumo tendencijas.
3. 2020–2024 m. kadencijoje, kaip ir praėjusioje, 2016–2020 m., **daugiausiai teisės aktų projektų registravo Seimo nariai**, atitinkamai 2 352 ir 2 926 projektai. Visgi, nepaisant Seimo narių registruotų teisės aktų projektų žymaus skaitinio skirtumo (šią kadenciją palyginti su praėjusia registruota 574 projektais mažiau), vertinant lyginamąją dalį nuo visų registruotų teisės aktų projektų tiek 2020–2024 m. kadencijos, tiek 2016–2020 m. kadencijos Seimo nariai registravo itin panašią teisės aktų projektų dalį – atitinkamai 57,66 proc. ir 56,30 proc.
4. 2020–2024 m. kadencijos metu registruoti 4 079 teisės aktų projektai, priimtas 2 961 teisės aktas (tai antras rodiklis vertinant visų Seimo kadencijų duomenis). Šios kadencijos Seimo **teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas** nesiekia 70 proc. ir **sudaro 68,6 proc.** 2016–2020 m. kadenciją šis rodiklis buvo 64,3 proc. Didžiausias teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas buvo 1996–2000 m. kadencijos Seime – 75,4 proc., o mažiausias 2008–2012 m. kadencijos Seime – beveik 51,6 proc.
5. 2020–2024 m. kadencijoje Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų santykis sudaro **54,08 proc.**, ir tai yra **2,2 proc. didesnis** rodiklis nei 2016–2020 m. kadencijos, kai Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičiaus santykis sudarė **51,88 proc.** Taigi, pagal šį kriterijų **šioje kadencijoje Seimo narių indėlis teisėkūros procese nežymiai padidėjo.**
6. Lyginant dvi paskutines Seimo kadencijas matyti, kad Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų šią kadenciją buvo registruota 528 projektais mažiau nei praėjusią kadenciją, tačiau lyginamoji dalis nuo visų registruotų projektų yra panaši kaip ir praėjusios kadencijos, ir skiriasi tik apytiksliai 2 procentais – atitinkamai 37,07 proc. (1 512 projektai) ir 39,25 proc. (2 040 projektų). **Iš Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų priimta 88,23 proc. projektų**, o praėjusios kadencijos atitinkamam laikotarpiui Vyriausybės parengti ir registruoti projektai sulaukė gerokai mažesnio Seimo pritarimo – priimta 79,22 proc. registruotų projektų. Taigi, Vyriausybės veiklos rodiklis šiuo aspektu padidėjo net 9 proc..
7. **2020–2024 m. kadencijoje daugiausiai priimtų įstatymų inicijavo Vyriausybė – 63,48 proc.** (praėjusią kadenciją – 65,87 proc.), **Seimo nariai inicijavo 31,87 proc. visų priimtų įstatymų** (praėjusią kadenciją kiek mažiau – 28,62 proc.). Tiek 2020–2024 m. kadencijoje, tiek 2016–2020 m. kadencijoje įstatymų leidybos procese akivaizdžiai dominuoja

- Vyriausybė, o šią kadenciją Vyriausybės indėlis yra nežymiai mažesnis palyginti su praėjusios kadencijos Vyriausybės indėliu.
8. 2020–2024 m. kadenciją, palyginti su praėjusia, nežymiai padidėjo Prezidento registruotų ir iš jų priimtų teisės aktų projektų – atitinkamai 90 proc. ir 87,97 proc. Visgi šią kadenciją vos sumažėjo Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis – ji sudaro 2,39 proc. (priimtas 53 įstatymai), o praėjusios kadencijos atitinkamu laikotarpiu indėlis buvo kiek didesnis – 2,55 proc. visų priimtų įstatymų (62 įstatymai).
 9. **Palyginti nedaug priimama originalių ir naujos redakcijos įstatymų.** Šios kadencijos aštuonių sesijų metu priimti originalūs įstatymai sudaro 3,07 proc. visų priimtų įstatymų, naujos redakcijos įstatymai sudaro 3,93 proc. visų priimtų įstatymų. Tokie rodikliai nelabai skiriasi nuo praėjusios kadencijos, kai originalūs įstatymai sudarė 2,47 proc. visų priimtų įstatymų, o naujos redakcijos įstatymai – 4,28 proc. visų priimtų įstatymų.
 10. **Akivaizdžiai sumažėjo skubos ir ypatingos skubos tvarka priimtų teisės aktų dalis nuo visų priimtų teisės aktų:** 2020–2024 m. kadencijos I–VIII sesijų metu iš viso buvo priimti 2 961 teisės aktai, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai sudarė tik 14,25 proc. (422 teisės aktai) nuo visų priimtų teisės aktų. 2016–2020 m. kadencijos metu tokia tvarka taikyta priimant 690 teisės aktų (iš viso priimti 3 278 teisės aktai), t. y. 21,04 proc. Būtina atkreipti dėmesį į įstatymų priėmimo ypatingos skubos tvarka pokyčius: praėjusios kadencijos I–VIII sesijų metu tokia tvarka buvo priimta 200 įstatymų, o šią net 10 kartų mažiau – tik 20.
 11. 2020–2024 m. kadencijos VIII sesijoje **ypatingos skubos ir skubos tvarka priimant teisės aktus buvo taikyta priimant 26 teisės aktus (5,34 proc. visų priimtų teisės aktų)** – tai yra mažiausias tokios tvarkos taikymo rodiklis šios kadencijos metu. Atkreiptinas dėmesys į 2016–2020 m. kadencijos VII sesiją, kai ypatingos skubos ir skubos tvarka išvis netaikyta.
 12. 2020–2024 m. kadencijos metu Vyriausybė inicijavo kur kas didesnę skaičių įstatymų, priimtų ypatingos skubos tvarka nei Seimas (Seimo nariai) – atitinkamai 16 (80 proc.) ir 4 (20 proc.). Dera pažymėti, kad šios kadencijos VI–VIII sesijų metu priimant teisės aktus ypatingos skubos tvarka nebuvo taikyta.
 13. Vertinant visų aštuonių apžvelgiamų Seimo kadencijų rodiklius, pastebėtina, kad itin sumažėjo ypatingos skubos tvarkos taikymas svarstant įstatymus (kartu su ratifikaciniais įstatymais). Tokia tvarka svarstytų įstatymų skaičius procentais palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi 2020–2024 m. kadencijoje sudaro tik 0,9 proc. Vertinant visų Seimo kadencijų atitinkamo laikotarpio rodiklius šiuo aspektu matyti, kad daugiausiai tokia tvarka svarstytų ir priimtų įstatymų buvo 2008–2012 m. kadencijoje – 53,2 proc.

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamento

Tyrimų skyriaus patarėja

Dalia Juknevičiūtė

Tel. (0 5) 209 6185, el. p. dalia.jukneviciute@lrs.lt